

Prágai Tamásnak

Barátságunk 2001-ben kezdődött, mikor B. P. kezembe nyomta az *Inka utazást*, hogy írnék-e róla. Írtam, lelkesen, mert rögtön magával ragadott a szöveg-dzsungel, az az alkotásmód, melyben a történetek burjánzása a mesélés esztétikai örömeinek nagyszerű következménye, melyben a posztmodern elmélet kérdései nem megkerülve, de játékkal, humorral átítatva lazulnak fel, melyben korodat meghazudtoló bölcsességgel szólsz városról, vidékről, hitről, életről-halálról, amely bölcsességet szemérmessé, viszszafofgottá tesz az általam annyit emlegetett humor, az önirónia és áradó életszeretet frissessége.

Prágai-olvasó lettem tehát, 2001-ben – „inka-útitárs” nak neveztél –, leveleztünk 14 éven át, szerkesztettél engem a Kortársnál, a SZIF-nél. Tiszteltem benned, hogy nem vagy megalkuvó, hogy őszinte vagy munkában, barátságban. Csodáltam Pázmándot, a szőlőt, a kápolna ötletét. Ritkán találkoztunk személyesen: egyszer Kőszegen, többször Fehérváron, de voltak évek, mikor naponta több e-mailt váltottunk. („Szeretettel, távolságokon áthatoló közelségből” – dedikáltad nekem az *Ellenőröket*).

Örültünk, hogy újabb regény követi az *Inka utazást*, s hogy a remek elbeszélés-kötetek után a *Veller*, egy tetralógiaterv első része lesz a folytatás. Jó volt belépni prózád játékterébe, mert az igazi örömet ad írónak, olvasónak egyaránt. Arnold Sobrievicz, Süti, Kereszt, Abigél, Jules és a többi szereplő visszavonhatatlanul életre kelt, jönnek-mennek e térben, néha összetalálkozunk velük egy (nyelvi) csomópontban, a történetek egyik helyszínén, legyen az a Vihar tér, vagy a Rum Five, s itt van velük a jól ismert, fecsegő, olykor tudós módon magyarázó, vidám és rokonszenves elbeszélő, aki Te is vagy, meg nem is, hiszen virtuóza lettél nemcsak a szöveg, de az irodalmi alak hasításának, megsokszorozásának: az áttűnéseknek.

A Veller-kritikában írom: „A főszereplő-figura hasadt: Sobri, Sobrievicz, Arnold, Arnót, a szerző alteregója, a beszédhelyzetek többfélesége mind-mind megsokszorozzák vagy inkább széthasítják a narráció státuszát. Nincs ennek a játékon túl különösebb jelentősége, a wittgensteini (fichte) szem paradoxona is inkább önironikusan szövődik a regénybe.” Lelkesen olvastam a *Jules* kéziratát is, elugrottál Fehérvárra egy áprilisi reggel, hoztál bort, könyvet, biztatást.

„Baj van, Pat” – hívtál fel júniusban a kórházból, megrémültem, hirtelen ott tángogott valami, hasadás, áttűnés ez is, de hihetetlen, elképzelhetetlen, képtelenebb bármely fikciónál, amit valaha papírra vetettél. „Nincs ennek a játékon túl különösebb jelentősége”, értelmezem át e sorokat fájdalommal, de júliusban jobban vagy, újra smileyk a leveleidben, te mégsem vagy Arnold, hogy feloldódj a nyelvjátékban, az nem lehet. Júliusban két jó híred van, az egyik, hogy fizikailag javulsz, jobbak a képletek is, a másik, hogy végre jön az anyagunk a Kortárs nyári duplaszámában.

Utolsó leveled megnyugtatót, a *Jules* átdolgozásáról írtál, s arról, töröljem gépemről a kéziratot: „Ígérem, lényegesen jobb lesz a végleges.”

És akkor jön a hír, az ember beleremeg. Tükrömről mosolyog rám kedvenc, kucsmás-kutyás képed. Nem tudok búcsúzni, nem vagyok hajlandó, és bocsásd meg, nem töröltem a *Jules*-t sem. Távolságokon áthatoló közelségből ölel: Pat

